

Høringsinnspill

Jeg viser til høringsforslaget om framtidig skolestruktur i Orkland kommune og ønsker med dette å gi en uttalelse som privatperson, en lærer bosatt på Svorkmo. Jeg er sterkt imot en nedleggelse av Årlivoll skole. Etter min vurdering vil en slik beslutning ikke bare påvirke elevenes skolehverdag, men få omfattende pedagogiske, sosiale og samfunnsmessige konsekvenser.

Årlivoll skole er mer enn et undervisningsbygg. Den er et samlingspunkt for barn, foresatte og frivillige, og en grunnleggende del av infrastrukturen i lokalsamfunnet. Som forelder vil mine barn miste sine naturlige fritidstilbud i nærmiljøet – ski, fotball og barneidrett – dersom skolen legges ned. Som lærer ser jeg samtidig hvordan nærhet mellom skole og fritidsarena styrker elevenes tilhørighet, motivasjon og helhetlige utvikling.

Pedagogiske vurderinger

Fra et faglig ståsted er det ikke dokumentert at Årlivoll skole ikke gir et forsvarlig og godt opplæringstilbud. Tvert imot viser tilgjengelige data at elevene har et trygt og godt skolemiljø. Små og mellomstore skoler kan ha særlige kvaliteter: tett oppfølging, gode relasjoner mellom elever og lærere og oversiktlige rammer som fremmer inkludering.

Argumentet om større fagmiljø må veies opp mot konsekvensene av lengre skolevei, redusert deltakelse i fritidsaktiviteter og svakere tilknytning til nærmiljøet. Forskning og erfaring tilsier at elevenes totale hverdag – ikke bare undervisningstiden – påvirker læringsutbytte og trivsel. Økt reisetid kan redusere overskudd til lekser, fritidsaktiviteter og sosial deltakelse.

Det er også grunn til å stille spørsmål ved enkelte prioriteringer. Kommunen har valgt å outsource svømmeopplæringen, til tross for at det finnes lærere med relevant kompetanse innen kroppsøving og svømmeopplæring i egen organisasjon. For enkelte skoler koster dette betydelige beløp årlig. Ved å bruke egne ansatte mer effektivt kan kommunen potensielt redusere kostnader og samtidig sikre bedre kontinuitet og kvalitet i opplæringen.

Økonomiske prioriteringer og handlingsrom

Når økonomi fremheves som hovedbegrunnelse for nedleggelse, må kommunens samlede prioriteringer vurderes. I tidligere handlings- og økonomiplaner er det blant annet satt av om lag 1,1 millioner kroner årlig til drift av Newton-rom. Samtidig investeres det i kjøretøy, maskiner og teknisk utstyr. Dette er legitime formål, men det viser at det finnes politiske prioriteringer og handlingsrom.

Vedlikeholdsetterselep ved Årlivoll skole brukes som argument for nedleggelse. Dette etterslepet er imidlertid et resultat av manglende prioritering over tid. Etter mitt syn bør kommunen i større grad vurdere om det er mer økonomisk bærekraftig å vedlikeholde og

oppgradere eksisterende bygningsmasse fremfor å bygge nytt eller utvide kapasiteten andre steder.

Distriktperspektiv og beredskap

Å legge ned en skole i et levende bygdesamfunn sender et tydelig signal om sentralisering. Svorkmo har stabil barnehagedekning og perioder med venteliste. Nedgangen i elevtall er blant de laveste i kommunen. Dette tilsier ikke en bygd i avvikling.

I en tid hvor nasjonal beredskap, lokal matproduksjon, ressursforvaltning og bosetting i hele landet igjen er løftet fram som viktige politiske mål, fremstår det lite framtidsrettet å svekke grunnstrukturen i distriktene. Robusthet handler også om desentralisering. Å samle stadig flere funksjoner i sentrumsområder gjør kommunen mer sårbar, ikke mindre.

Konsekvenser for frivillighet og folkehelse

Skolen fungerer som rekrutteringsarena for frivillighet og idrett. Når barn får lengre skolevei og hverdagen flyttes ut av grenda, blir deltakelse i lokale aktiviteter mer krevende. Dette kan føre til redusert aktivitet, færre møteplasser og svakere frivillig engasjement. På sikt påvirker dette både folkehelse, inkludering og bolyst.

Kommunen har et ansvar for å fremme folkehelse og forebygge utenforskap. Lokale skoler og idrettslag er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet. En nedleggelse bør derfor vurderes opp mot disse langsiktige samfunnsmålene.

Forslag til alternative tiltak

Jeg vil be kommunen utrede alternative innsparinger og strukturelle grep før nedleggelse vurderes. Eksempler kan være:

- Redusert bruk av eksterne leverandører der kommunen har intern kompetanse (for eksempel svømmeopplæring).
- Gjennomgang av administrative og tekniske investeringer opp mot kjerneoppgaver innen oppvekst.
- Prioritert vedlikehold fremfor nybygg der dette er samfunnsøkonomisk gunstig.
- Vurdering av justeringer i sentrumsområder hvor avstandene mellom skolene er korte og strukturelle endringer vil være mindre inngripende for lokalsamfunn.

Avslutning

En eventuell nedleggelse av Årlivoll skole er ikke bare et spørsmål om effektiv drift, men et valg som påvirker barns hverdag, lokalsamfunnets framtid og kommunens langsiktige

utvikling. Som lærer og innbygger mener jeg at det foreligger utilstrekkelig dokumentasjon på at en nedleggelse vil gi bedre kvalitet eller bærekraft på sikt.

Jeg ber derfor om at forslaget om nedleggelse av Årlivoll skole revurderes, og at alternative løsninger utredes grundigere før endelig beslutning tas.

Med vennlig hilsen
Marthe Rønning
Svorkmo